

Utrecht, 14 augustus 2020

Resultaten eerste halfjaar 2020

Perspresentatie

Maurice Oostendorp, Directievoorzitter

Belangrijkste punten eerste halfjaar 2020

De Volksbank toont in de Covid-19 crisis een robuuste vooruitgang op haar Gedeelde waarde-ambitie; toenemende waardering voor onze missie "bankieren met de menselijke maat"

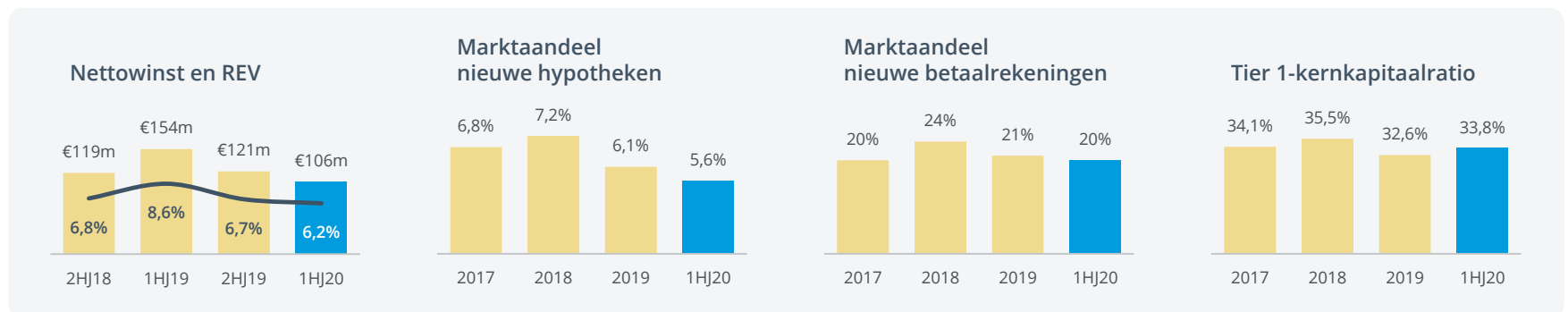
- **Klant:** klantgewogen Net Promoter Score naar hoogste score ooit; +5 (eind 2019: 0)
- **Maatschappij:** 48% klimaatneutrale balans (eind 2019: 44%); Barometer Financiële Onbezorgdheid licht hoger op 51% (eind 2019: 48%)
- **Medewerker:** KPI 'Oprechte aandacht' van 7,9 (eind 2019: 7,7)
- **Aandeelhouder:** rendement op eigen vermogen van 6,2% (2019: 7,7%), gebaseerd op een sterke kapitaalpositie

Groei betaalrekeningklanten, hypotheekportefeuille en spaargeld

- Netto groei nieuwe betaalrekeningklanten met 38.000 tot 1,61mln
- Stijging nieuwe hypotheekproductie tot €3,0mrd (1HJ19: €2,8mrd)
- Toename particulier spaargeld met €2,1mrd tot €40,5mrd

Daling nettowinst, gedreven door hogere bijzondere waardeverminderingen gerelateerd aan de Covid-19 crisis

- **Nettowinst van €106mln**, een daling van 31% ten opzichte van 1HJ19. Bijzondere waardeverminderingen van financiële activa bedroegen €45mln (1HJ19: -€13mln), gedreven door pessimistischer economische toekomstscenario's als gevolg van de Covid-19 crisis

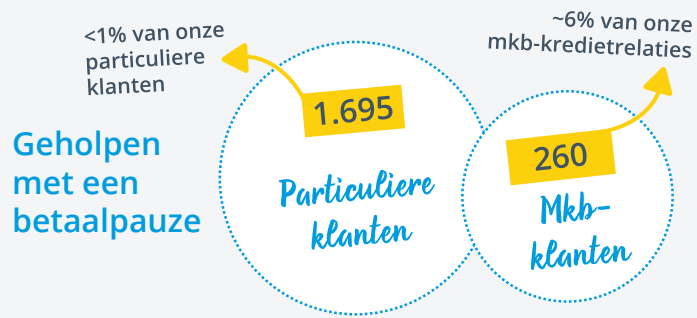
1. Bankieren met de menselijke maat

Maatregelen om de uitdagingen als gevolg van de Covid-19 pandemie te beantwoorden

Klanten

- De Volksbank heeft een aantal maatregelen paraat om klanten te helpen bij mogelijke financiële problemen als gevolg van de Covid-19 crisis. Iedere klantsituatie vraagt om een individuele aanpak waarbij we zoveel mogelijk maatwerkoplossingen bieden
- Particuliere klanten hebben de mogelijkheid van een betaalpauze van maximaal 6 maanden. Eind juni hebben 1.695 klanten gebruik gemaakt van dergelijke regelingen
- Voor zakelijke klanten bestaat eveneens de mogelijkheid van een betaalpauze van maximaal 6 maanden. Eind juni hebben 260 kredietrelaties hiervan gebruik gemaakt
- Voor de mkb-klanten van de Volksbank (SNS, ASN Bank en RegioBank) is daarnaast een kredietfaciliteit (Klein Krediet Corona-regeling) tot € 50.000 geïntroduceerd
- Ook kunnen mkb-klanten onder bepaalde voorwaarden de limiet van hun bestaand krediet verhogen

Operationele aanpassingen

- De dienstverlening van SNS, ASN Bank, RegioBank en BLG Wonen aan onze klanten is ook na het begin van de Covid-19-crisis doorgegaan. Zo bleven vrijwel alle SNS winkels open en werkten ze in het begin op afspraak. Ook ASN Bank en BLG Wonen bleven volledig operationeel. RegioBank vestigingen continueerden hun dienstverlening, met additionele maatregelen of aangepaste openingstijden

Medewerkers

- De overgang naar thuiswerken, mogelijk gemaakt voor bijna alle werknemers van de Volksbank, is soepel verlopen. De inzet van onze medewerkers is fantastisch geweest. Inmiddels hebben we maatregelen getroffen om op beperkte schaal de terugkeer naar kantoor te faciliteren. De veiligheid van onze collega's blijft hierbij onze hoogste prioriteit

Verantwoordelijkheid voor de maatschappij

Klimaatneutrale balans

Doelstelling:
100% in 2030

Onze klimaatneutrale balans steeg naar 48%

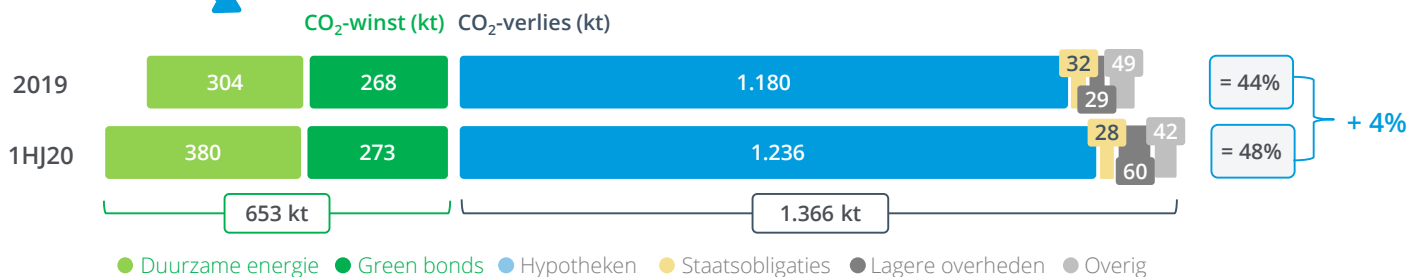
Hiermee zijn we onze doelstelling voor 2020 van 45% gepasseerd

Een toename van 4%-punten

- Toename in CO₂-winst met name dankzij verstrekte financieringen aan drie windparken op zee, twee biovergisting projecten en een biomassacentrale
- Toename in CO₂-verlies met name te wijten aan het in gebruik nemen van actuele emissiefactoren waardoor we meer uitstoot toerekenden aan onze hypotheekportefeuille

Groene Tier 2 obligaties

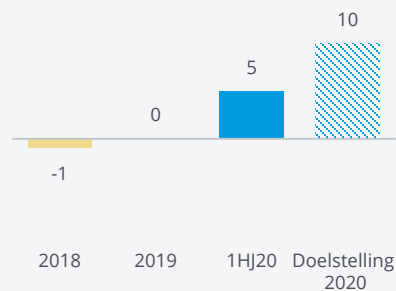
- Op 15 juli 2020 heeft de Volksbank als eerste bank in Europa met succes voor een bedrag van € 500 miljoen aan achtergestelde groene Tier 2-obligaties uitgegeven
- Met de uitgifte van achtergestelde groene Tier 2-obligaties voegt de Volksbank een nieuw element aan haar waardeketen toe. De netto-opbrengst van de groene obligaties wordt toegewezen aan een Eligible Green Loan Portfolio van nieuwe en bestaande leningen die bijdragen aan onze klimaatneutrale balans door verminderde of vermeden emissies

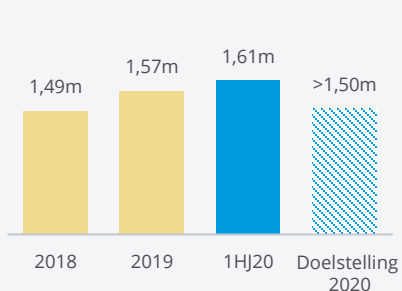
Langetermijndoelstellingen

Gedeelde waarde-doelstellingen: klanten, maatschappij, medewerkers, aandeelhouder

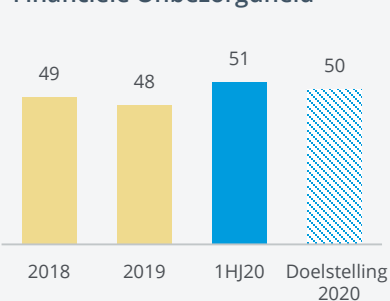
Klantgewogen NPS

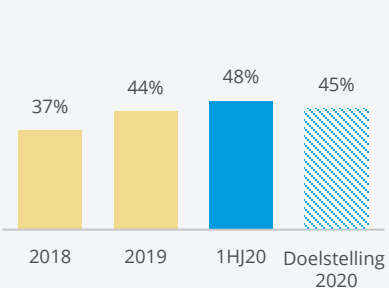
Betaalrekeningklanten

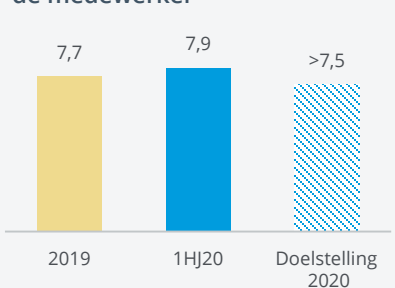
Barometer Financiële Onbezorgdheid

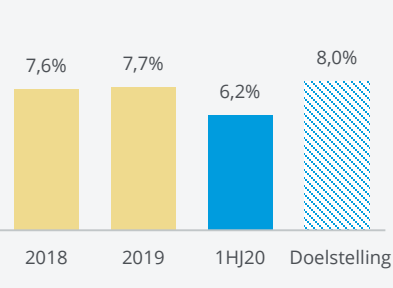
Klimaatneutrale balans

Oprechte aandacht voor de medewerker

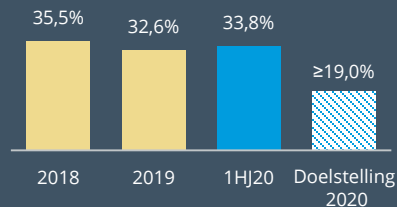

Rendement op eigen vermogen¹

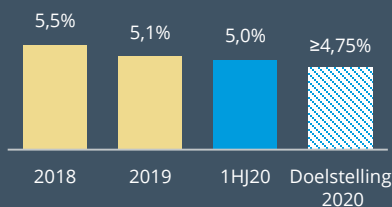

Overige doelstellingen

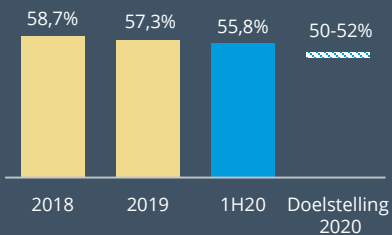
Tier 1-kernkapitaalratio

Leverage ratio

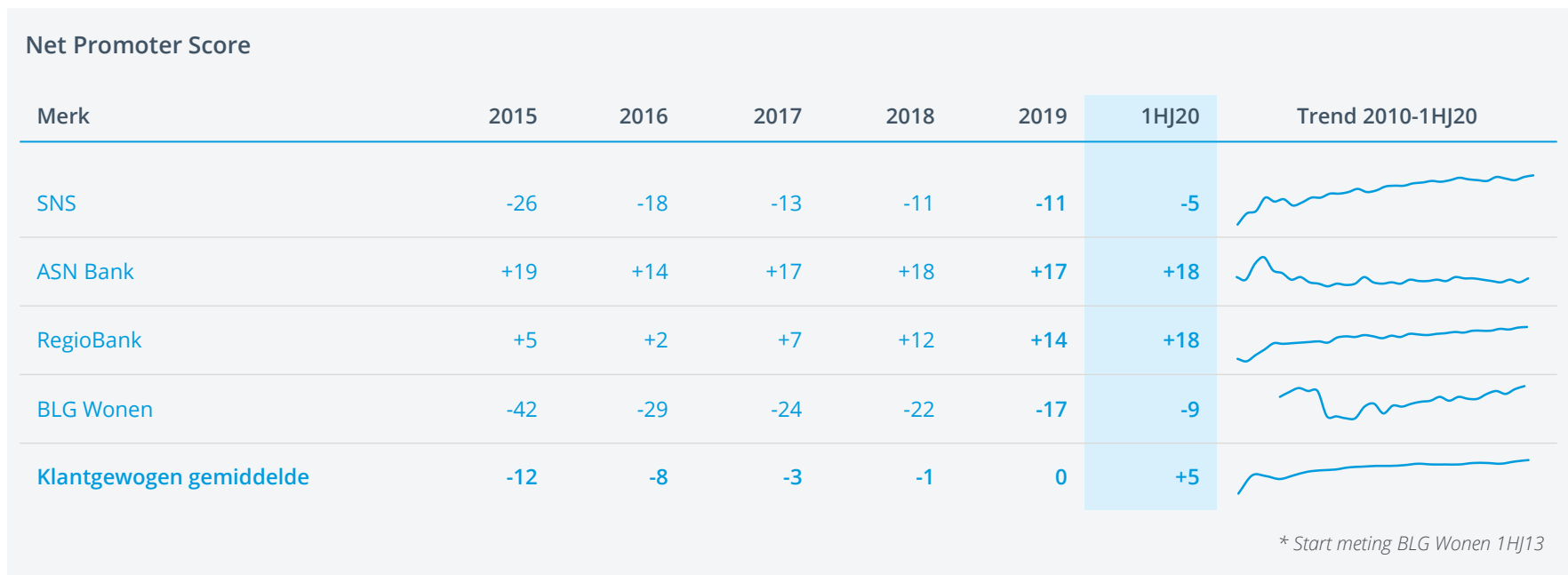
Efficiencyratio²

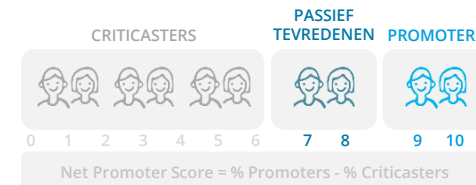

2. Commerciële ontwikkelingen

Verbetering van onze klantgewogen NPS tot +5, de hoogste score ooit

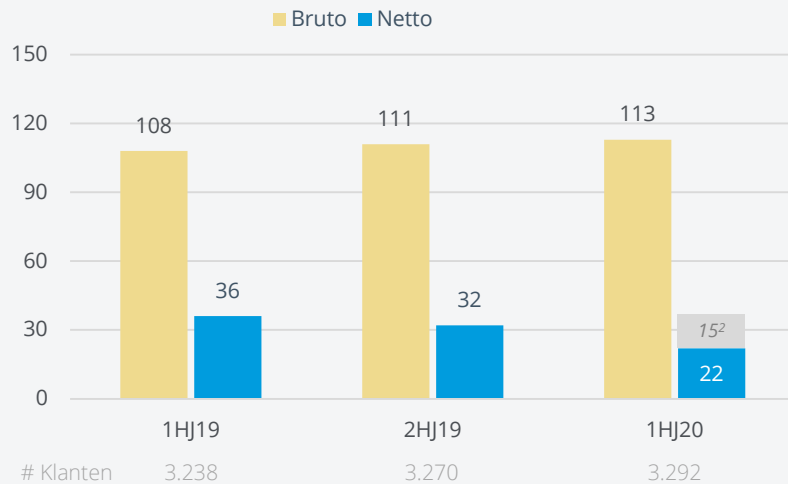

- Vergeleken met 2019 verbeterde onze klantgewogen NPS van 0 naar +5, de hoogste score ooit
- De NPS verbeterde bij alle merken. SNS (-5), RegioBank (+18) en BLG Wonen (-9) bereikten hun hoogste score ooit
- De NPS bij ASN Bank (+18) toonde een lichte verbetering en, samen met RegioBank, behoort ASN Bank tot het selecte gezelschap van Nederlandse banken met een positieve NPS

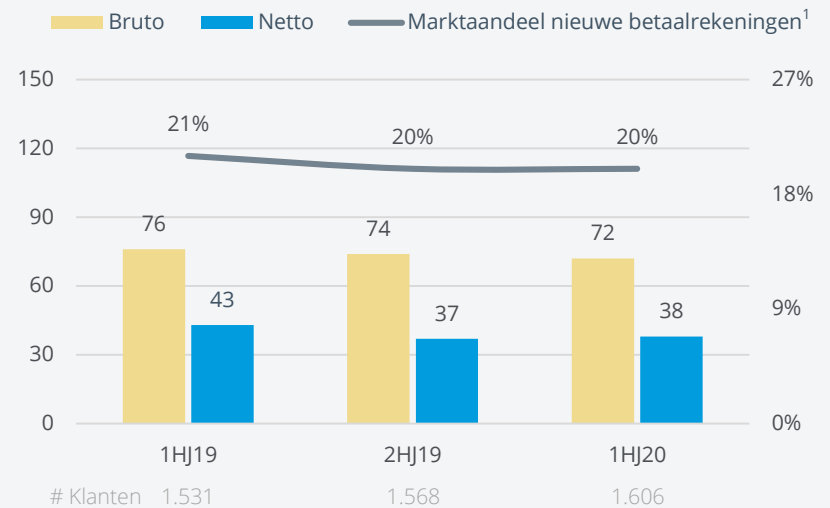
Toename in aantal klanten dankzij groei in aantal betaalrekeningklanten

Ontwikkeling klantaantallen (in duizenden)

- In 1H20 verwelkomden de merken van de Volksbank 113.000 nieuwe klanten, een lichte stijging ten opzichte van voorgaande perioden
- De netto groei van 22.000 was lager dan in 1H19 door de uitstroom van spaarklanten (-15.000) als gevolg van de beëindiging van spaarrekeningen bij BLG Wonen

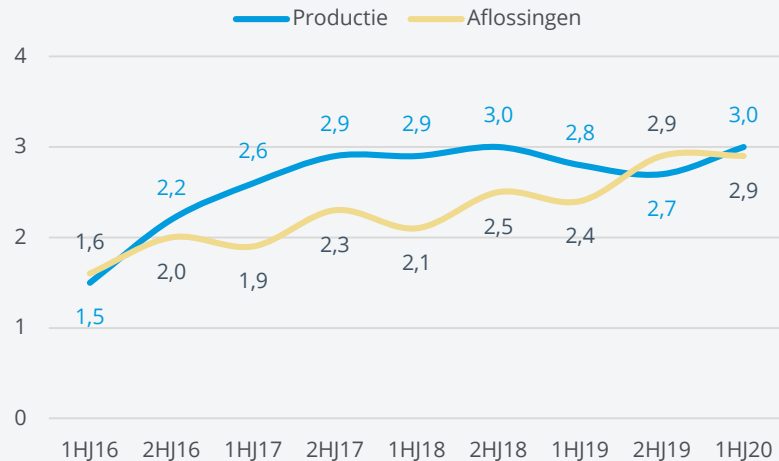
Ontwikkeling klanten met een betaalrekening (in duizenden)

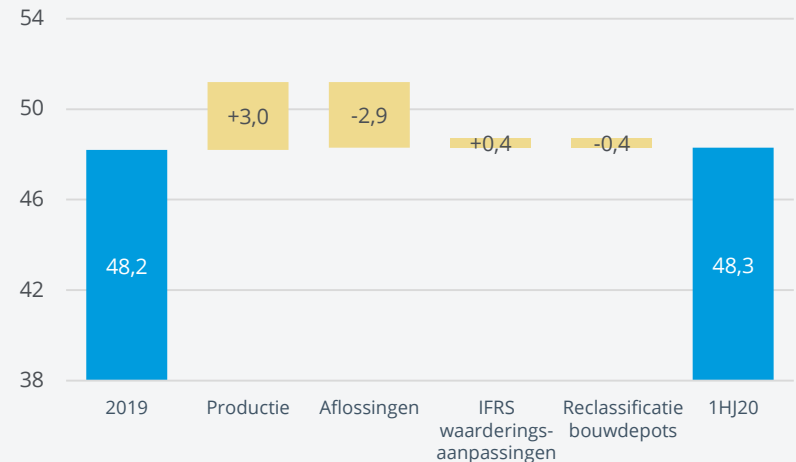
- Na het behalen van onze doelstelling voor 2020 van 1,5mln in 2019, steeg het aantal betaalrekeningklanten in 1H20 door tot 1,606mln
- De netto groei in 1H20 (38.000) was lager vergeleken met 1H19 (43.000). Ons marktaandeel in nieuwe betaalrekeningen bleef stabiel op 20%
- Op basis van de portefeuille bleef ons marktaandeel in betaalrekeningen stabiel op circa 8%

Lichte toename van de hypotheekportefeuille

Hypotheekproductie t.o.v. aflossingen (in € miljarden)

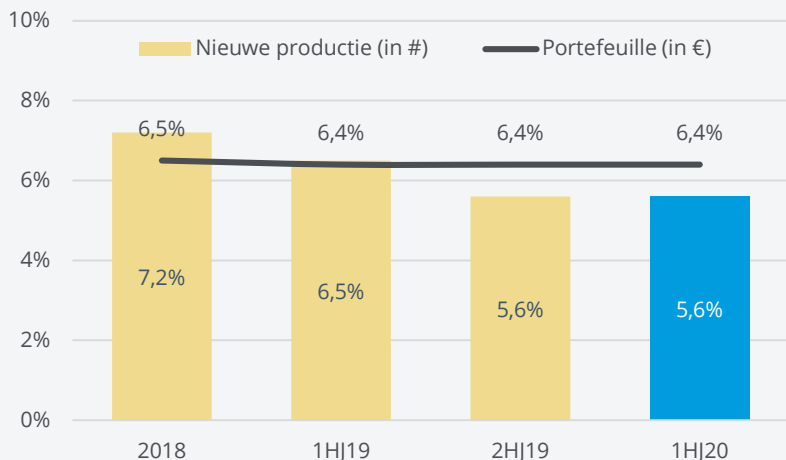
Ontwikkeling bruto hypotheekportefeuille¹ (in € miljarden)

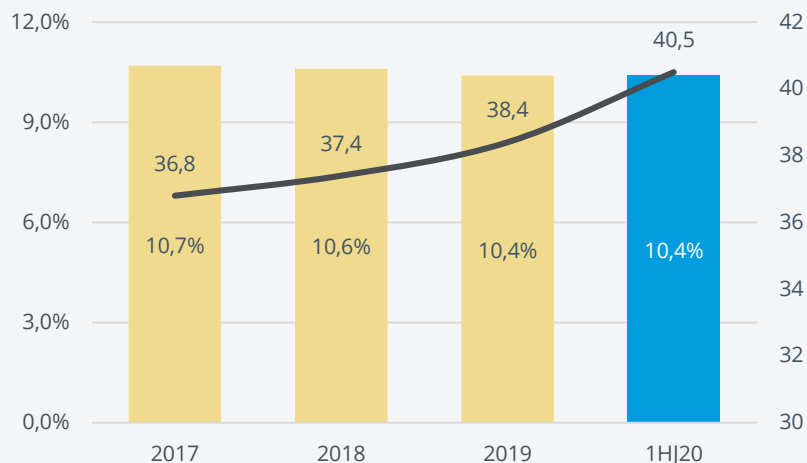
- Stijging hypotheekportefeuille met €0,1mrd tot €48,3mrd. De commerciële groei van €0,1mrd was lager dan in 1H19 (€0,4mrd). De positieve invloed van IFRS-waarderingsaanpassingen werd gecompenseerd door de reclassificatie van bouwdepots
- Onze hypotheekproductie nam toe tot €3,0mrd. De aflossingen stegen met €0,5mrd tot €2,9mrd, met name de toegenomen oversluitmarkt en een toename in het aantal verhuizingen. Daarnaast namen contractuele aflossingen toe, als gevolg van het toenemende aandeel van annuïtaire hypotheeklen in onze portefeuille
- Renteherzieningen namen toe en bedroegen €1,7mrd (1H19: €1,3mrd), met name gedreven door een stijging van het aantal vroegtijdige renteherzieningen; het aandeel vroegtijdige renteherzieningen bedroeg ~33% (1H19: ~20%)

Daling in marktaandeel nieuwe hypotheekproductie; marktaandeel particulier spaargeld stabiel

Marktaandeel particuliere hypotheeken

Marktaandeel en portefeuille particulier spaargeld (rechter-as in € miljarden)

- In een sterk toegenomen hypotheekmarkt nam ons marktaandeel nieuwe hypotheeken af tot 5,6% (1H19: 6,5%), met name gedreven door concurrentie en de verder toegenomen vraag naar hypotheeken met een rentevaste periode van ≥ 15 jaar
- Op basis van de portefeuille bleef ons marktaandeel stabiel op 6,4%

- Onze particuliere spaartegoeden stegen verder tot €40,5mrd (+€2,1mrd)
- De merken van de Volksbank blijven in 2020 een rente van minimaal 0,01% bieden voor particuliere klanten met een spaarsaldo tot € 25.000, zodat we het opbouwen en behouden van een financiële buffer blijven stimuleren
- Het marktaandeel particulier spaargeld bleef gelijk op 10,4%

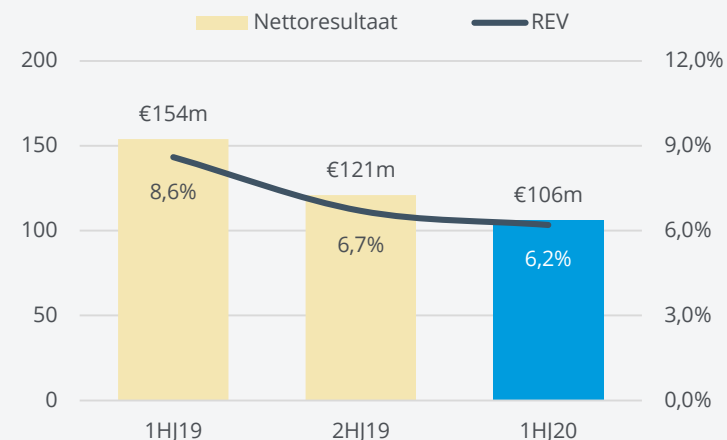
3. Financiële resultaten & vooruitzichten

Nettowinst lager op €106mln, met name toe te schrijven aan een omslag in bijzondere waardeverminderingen

Resultaat (in € miljoenen)

	1HJ19	2HJ19	1HJ20	1HJ20/ 1HJ19	1HJ20/ 2HJ19
Totaal baten	471	458	480	+2%	+5%
Totaal operationele lasten	278	296	292	+5%	-1%
Bijzondere waardeverminderingen	-13	6	45		
Resultaat voor belastingen	206	156	143	-31%	-8%
Belastingen	52	35	37		
Nettoresultaat	154	121	106	-31%	-12%
Rendement op eigen vermogen	8,6%	6,7%	6,2%		

Nettoresultaat en Rendement op eigen vermogen

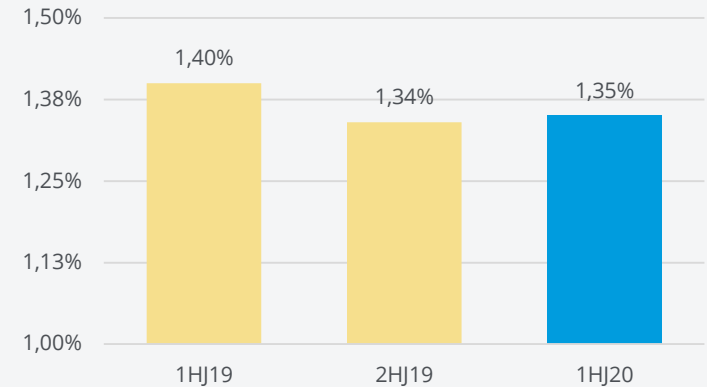
- Vergeleken met 1HJ19 daalde de nettowinst met €48mln tot €106mln, met name toe te schrijven aan een omslag van €58mln in bijzondere waardeverminderingen van financiële activa als gevolg van de Covid-19 pandemie. De impact van Covid-19 op de totale baten en operationele lasten bleef beperkt
- Vergeleken met 2HJ19 daalde de nettowinst met €15mln; hogere bijzondere waardeverminderingen van financiële activa (+€39mln) werden deels gecompenseerd door hogere totale baten (+€22mln) en lagere operationele lasten (-€4m)
- Het rendement op eigen vermogen was lager op 6,2% (1HJ19: 8,6%), als gevolg van een lagere nettowinst en een hoger gemiddeld eigen vermogen

Totale baten 2% hoger; netto rentebaten fractioneel lager

Baten (in € miljoenen)

	1HJ19	2HJ19	1HJ20	1HJ20/ 1HJ19	1HJ20/ 2HJ19
Netto rentebaten	442	433	436	-1%	+1%
Netto provisie en beheervergoedingen	25	26	29	+16%	+12%
Resultaat uit beleggingen	8	4	8		
Resultaat op financiële instrumenten	-5	-5	7		
Overige operationele opbrengsten	1	--	--		
Totaal baten	471	458	480	+2%	-1%

Rentemarge (% van gemiddelde activa)

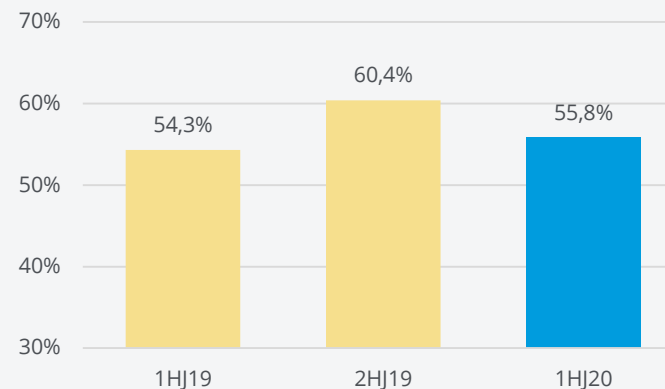
- De netto rentebaten daalden met €6mln tot €436mln (-1%), voornamelijk gedreven door lagere baten uit hypotheeklen als gevolg van (vroegtijdige) renteherzieningen tegen lagere tarieven. Dit werd gedeeltelijk gecompenseerd door hogere ontvangen vergoedingen voor renteverlies uit hoofde van vroegtijdige aflossingen van hypotheeklen en lagere rentelasten verbonden aan spaargelden. Als gevolg van de groei in particuliere spaartegoeden en gezien ons beleid om in 2020 voor particuliere spaargelden geen negatieve rente in te voeren hebben lagere rentelasten de daling van de rentebaten niet volledig kunnen compenseren
- De rentemarge daalde van 1,40% tot 1,35% door zowel lagere netto rentebaten als een hoger gemiddeld niveau van activa
- De netto provisie en beheervergoedingen stegen met €4mln tot €29mln, voornamelijk gedreven door hogere ontvangen provisies voor betalingsverkeer en hypotheekadvies
- Het resultaat uit beleggingen bleef gelijk op €8mln, en bestond grotendeels uit gerealiseerde resultaten op vastrentende beleggingen, verkocht in het kader van balansbeheer en optimalisatie van de beleggingsportefeuille
- Het resultaat op financiële instrumenten liet een omslag zien van -€5mln in 1HJ19 naar €7mln, met name toe te schrijven aan hogere treasury resultaten. Daarnaast was het resultaat uit hedge-ineffectiviteit van derivaten, onder meer gerelateerd aan hypotheeklen, hoger

Operationele lasten 5% hoger; personeelskosten bleven gelijk

Operationele lasten (in € miljoenen)

	1HJ19	2HJ19	1HJ20	1HJ20/ 1HJ19	1HJ20/ 2HJ19
Totaal operationele lasten	278	296	292	+5%	-1%
Wettelijke heffingen	23	18	24	+4%	+33%
Gecor. operationele lasten	255	278	268	+5%	-4%
Aantal fte's	3.693	3.648	3.660	-1%	0%
Interne fte's	3.015	2.991	3.051	+1%	+2%
Externe fte's	678	657	609	-10%	-7%

Efficiencyratio gecorrigeerd voor wettelijke heffingen

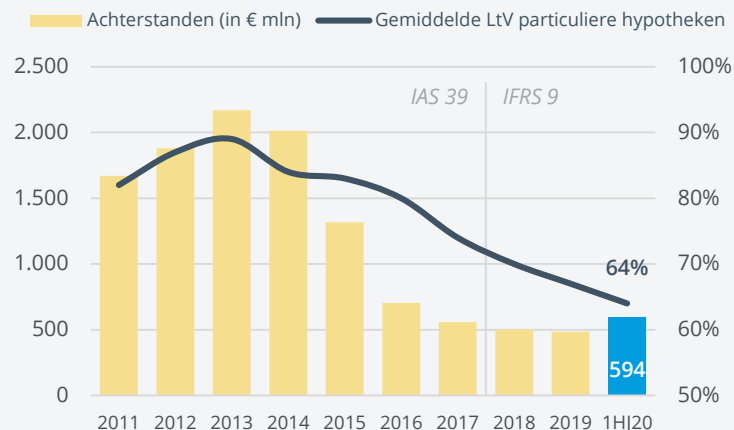
- De operationele lasten stegen met €14mln tot €292mln (+5%)
- De gecorrigeerde operationele lasten stegen met €13mln tot €268mln (+5%). Hiervan had €7mln betrekking op een positieve herwaardering in 1HJ19 gerelateerd aan een eerdere DGS-bijdrage in het kader van het faillissement van DSB. Daarnaast stegen externe advieskosten, onder meer voor projecten op het gebied van wet- en regelgeving. Personeelskosten bleven gelijk
- Wettelijke heffingen waren €1mln hoger op €24mln, als gevolg van een €1mln hogere bijdrage ten behoeve van het resolutiefonds (€8mln). De ex ante bijdrage ten behoeve van het depositogarantiestelsel bedroeg €16mln
- Vergeleken met 2019 steeg het aantal interne medewerkers met 60 fte tot 3.051, met name als gevolg van het invullen van vacatures die voorheen tijdelijk werden ingevuld door externe medewerkers. Het aantal externe medewerkers nam af met 48 fte tot 609

€45mln bijzondere waardeverminderingen gedreven door pessimistischer economische toekomstscenario's

Bijzondere waardeverminderingen (in € miljoenen)

	1HJ19	2HJ19	1HJ20
Particuliere hypotheek	-8	10	33
Mkb-kredieten	-3	-5	5
Overige retailkredieten	--	-2	1
Overige	-2	3	6
Totaal bijz. waardeverminderingen	-13	6	45
Risicokosten particuliere hypotheek	-0,03%	0,04%	0,14%
Risicokosten totale leningen	-0,05%	0,01%	0,18%

Particuliere hypotheek in achterstand; gemiddelde LtV

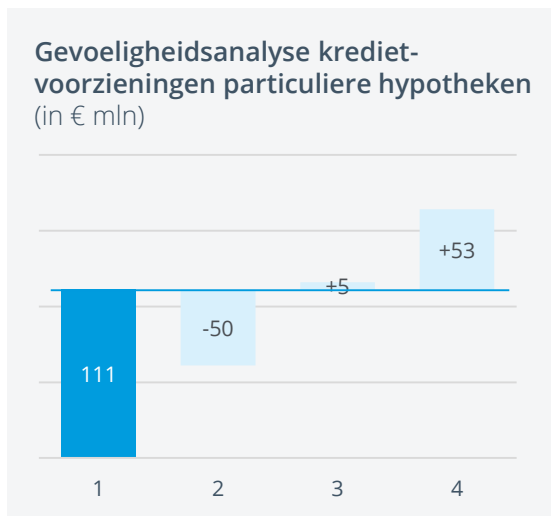
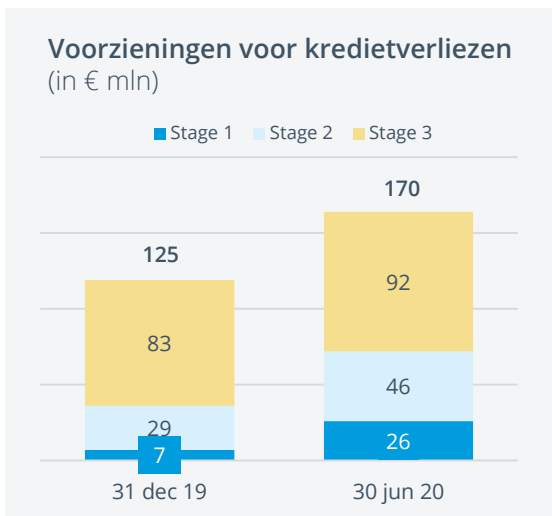

Base scenario macro-economische parameters

	Scenario's per 31 december 2019		30 juni 2020	
	2021	2022	HJ 2021	HJ 2022
Relatieve verandering huizenprijzenindex	2,9%	3,4%	-2,2%	0,2%
Werkloosheidspercentage	3,8%	3,8%	6,0%	5,6%
Faillissementen (maandelijks)	369	367	685	649

- 1HJ20 bijzondere waardeverminderingen bedroegen €45mln en weerspiegelen voornamelijk de potentiële macro-economische gevolgen van de Covid-19 pandemie in ons voorzieningenmodel
- Bijzondere waardeverminderingen op particuliere hypotheek bedroegen €33mln, veroorzaakt door de verslechterde economische vooruitzichten en door aanscherpingen van het kredietvoorzieningenmodel
- Gemiddelde LtV van particuliere hypotheek daalde verder tot 64% (2019: 67%)

Impact Covid-19 op voorzieningen voor kredietverliezen en IFRS 9 stage-allocaties

Stage-allocatie particuliere hypotheek (in € mln)

	2019	1HJ20
Bruto leningen	46.963	47.053
- waarvan stage 1	43.977	43.528
- waarvan stage 2	2.446	2.970
- waarvan stage 3	540	555
Stage 3-dekkingsgraad	8,0%	9,2%

De voorzieningen voor kredietverliezen namen toe van €125mln per 31 december 2019 tot €170mln per 30 juni 2020. Deze stijging werd voornamelijk veroorzaakt door de verslechtering van de macro-economische vooruitzichten als gevolg van de Covid-19 pandemie

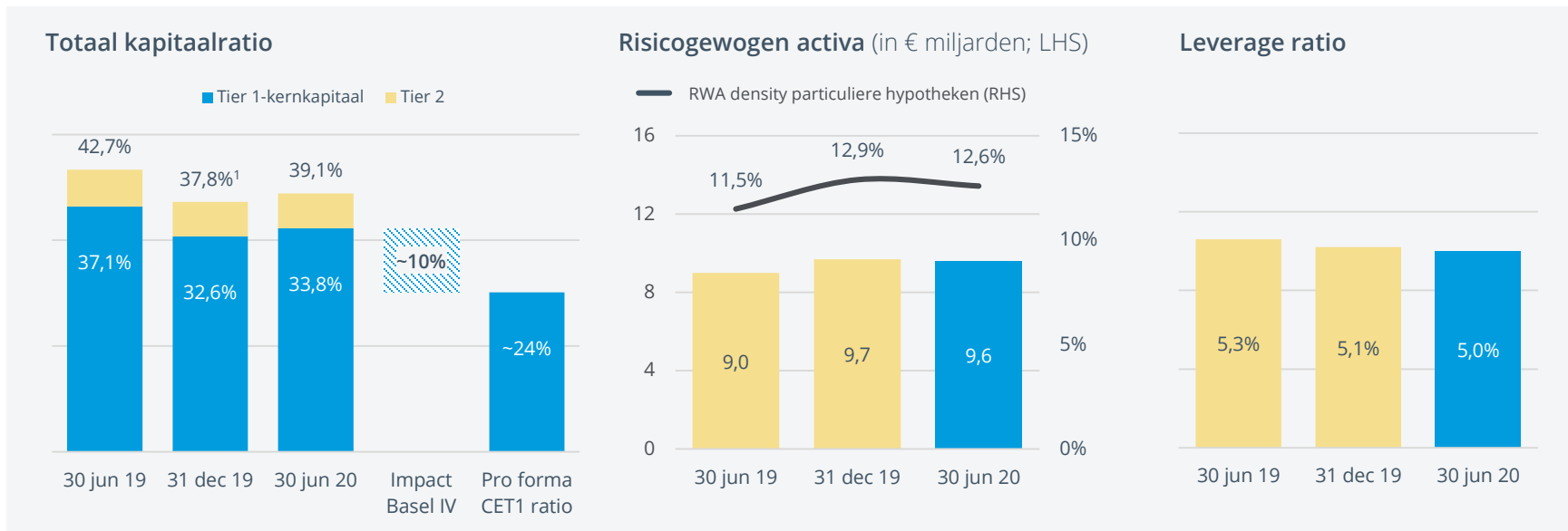
1. Kredietvoorzieningen per 30-06-2020
2. Impact van MES¹ per 31-12-2019
3. Impact van MES per 30-06-2020 met verhoogde werkloosheid
4. Impact van MES per 30-06-2020 met 100%-weging downscenario

De toename in stage 2-vorderingen is grotendeels het gevolg van de wijziging in de voorzieningenmethodiek voor aflossingsvrije hypotheek. Tevens resulteerde de toename van de werkloosheid in macro-economische voorspellingen in een stijging

De directe impact van de pandemie is per 30 juni beperkt, wat wordt weerspiegeld in een geringe stijging van stage 3-leningen

De kredietvoorzieningen in de eerste helft van 2020 worden toereikend geacht voor het totale effect van de Covid-19 crisis, tenzij de macro-economische verwachtingen waar de voorzieningen op zijn gebaseerd in negatieve zin wijzigen

Toename Tier 1-kernkapitaalratio; leverage ratio fractioneel lager

- In 1HJ20 steeg de Tier 1-kernkapitaalratio tot 33,8%, met name gedreven door een toename van het Tier 1-kernkapitaal
 - Het Tier 1-kernkapitaal steeg met €93mln, met name gedreven door de toevoeging van de 2HJ19 nettowinst (gecorrigeerd voor een 60% dividend pay-out ratio) en een afname van het IRB-tekort, als gevolg van de gestegen voorzieningen
 - De RWA daalden met €68mln, grotendeels toe te schrijven aan een vermindering van het kredietrisico van de particuliere hypotheekportefeuille en een lagere risicoweging van de kredietfaciliteit verstrekt aan het Depositiegarantiefonds
- Op basis van de balans per 30 juni 2020, schatten we in dat de Tier 1-kernkapitaalratio als gevolg van de volledige infasering van Basel IV met circa 10%-punt zal dalen
- De leverage ratio daalde in 1HJ20 tot 5,0%; de toename van het Tier 1-kernkapitaal werd tenietgedaan door de groei van het balanstotaal
- In lijn met de aanbeveling van de ECB ten aanzien van dividenduitkeringen gedurende de Covid-19-pandemie, heeft de Volksbank de geplande dividendbetaling over 2019 van €165mln gereserveerd en als verplichting in de balans opgenomen

Vooruitzichten

- We verwachten dat het bruto binnenlands product in 2020 met 6% zal krimpen, gevolgd door een herstel van 4% in 2021. De werkloosheid loopt op tot boven de 6% in 2021. Huizenprijzen zullen naar verwachting in 2020 dalen en vanaf eind 2021 weer enigszins stijgen
- We verwachten dat in de loop van 2020 de druk op onze netto rentebaten zal toenemen. Operationele lasten zullen in 2020 niet lager zijn dan in 2019. Als veranderingen in de verwachtingen omtrent met name economische krimp, werkloosheid en huizenprijzen hiertoe aanleiding geven, zullen de kredietvoorzieningen worden aangepast
- Alles bijeengenomen verwachten we dat de nettowinst over heel 2020 aanzienlijk lager zal zijn dan in 2019

Q&A

Bezoekadres
Hojel City Center
A-gebouw
Croeselaan 1
3521 BJ Utrecht

Postadres
Postbus 8444
3503 RK Utrecht

